

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Candela Evangelica

Landsberg, Johannes Justus

[Köln], 1526

VD16 J 1187

Candela Quinta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34415

as. Meritū enim Christi et martyrium eius, parti-
cipamus et percipimus per gratiā dei et nostra pro-
pria bona opera viuificata charitate, sicut cōpla-
cuit deo ut fieret, qui dedit creaturis non solum esse,
sed etiā scire, posse, et operari. Lapis scit quod de-
bet descendere per inclinationē naturalem, que in
est ei loco scientie, et potest descendere, et quando
non impeditur, actu descendit. Hec est manifesta-
tio diuine bonitatis in lapide, cui predicta et multa
alia donauit. Potest deus per seipsum omnia, im-
mo quod est qui omnia in omnibus operatur nisi ipse:
tamen vult manifestari vires quas tribuit creaturis.
Posset si vellet, sine medio nobis dare vinū et
panes etc. sed vult quod vinitores et agricole, et agros
colant et vites, et arbores et fruges flozeant: imbrē,
pluiā, fimum, etc. recipiant, et alia multa fiant an-
tequam vinū, poma, et panes ad mensam veniant. Sic
est etiā in spūalibus. Est dei maxima gl'ia, quod angelis
et hominibus arbitriū liberę flexibile tribuit, et vim mes-
rendi ad vitam eternam, quod arbitriū postea con-
firmabit in bono, a quo nunquam poterit flecti, eo ta-
men manente libero etiam felice ac deo consimili:
quod posse ad malū flecti vel eligere malū, est esse mi-
serę. quod miseria tolletur in felicitate recepta pro merito.

NOX .V.

Hoc solum debet omnis Christianus, videlicet deum
laudare, et ex charitate, qua deus diligendus est propter
eius beneplacitū, qua precepit obseruare, qua prohibu-
it abstinere, et hoc neque spe premij celestis, neque gehē-
næ metu, sed solo puroque eius amore, a quo habemus omnia,
qui ultro ac omni tempore magis delictis nostris igno-
scere, quam nos ueniam petere paratus est. Adde quod cōtumelia
deo non potest fieri maior, quam eius misericordia (quam gra-
tis offert) nos peccatores diffidimus.

Landela Quinta.

Homo tenet laudare et benedicere creatorē suū, et mandata eius volūtariē et amoroſe implere, immo quecunq; fuerint deo placita et grata, ex iure naturali et dictamine recte rationis. Non tamen debet premium vel mercedem (quam deus intendit dare eum colentibus et diligentibus eius obedientibus) excludere, et diuinam liberalitatem impedire, qua vult pro paruis magna recompensare, vt agnoscat liberalitas et bonitas eius. Hoc enim esset diuine ordinationi resistere, et damnationē acquirere Rom. 13. Quomodo vero nostra opera meritoria efficiunt, supra iam late dictum est. Sit enim hoc per gratiam gratū facientē. Quia ad epra, potest homo iam illuminatus in veritate fidei, iam bonus effectus in amando bonum incommutabile, iam rectificatus in intentione (qua solum deum creatorem suum querit) deum laudare, eius mandata et bene placita implere, vt deo gratior fiat, quia spiritus sanctus ad hoc eum mouet, qui non frustrabitur in tentu suo. Querere autem augmentum gratie, est deo gratissimū, quia hoc est deum purissime querere, cui sine gratia placere non possumus. Sicut vero desiderare debuit, et promereri potuit quod augmentum gratie, ita desiderare debet et mereri perfectionem gratie. i. gloriam sempiternam, ad quam adipiscendam mouetur a spiritu sancto per gratiam. Optare enim debemus deum clare videre, que est merces fidei, deum perfecte sine interruptione et impedimento diligere, que est merces amoris, deum inamissibiliter tenere, que est merces spei, et in deo iam viso, iam plene et purissime amato, iam ad epra frui, et plenissime ac iucundissime cum ipso et in ipso et de ipso gaudere, quod totum est eterna beatitudo. Et ne hac beatitudine priuemur, possumus et debemus desiderare et cauere ne deum offendamus, et ne simus in eterna diuina offensa, ne cum hostibus eius malis spiritibus deputemur, ne digne eternis supplicijs subiiciamur, quod totum est inferna

Inferna

nis. Quem deuitare Christus docuit, dicens: *Lū*
timete, qui potest et animam et corpus perdere in ge-
hennam, *Matth. 10.* simile habetur *Luc. 12.* Ta-
li igitur intentione et forma implere dei mandata,
scilicet ut infernum prescriptum euadat quis, et p-
scriptam beatitudinem vel celorum regnum acquirat,
non est male actum, sed optime: immo debent tali
intentione nostra bona opera fieri. Quia tunc im-
plemus charitatem, qua deus super omnia diligit,
queritur, et desideratur: et impedimenta charitatis
precauemus et euadimus. Nos ipsos quoque p-
gruo ordine diligimus, quia propter deum et scdm deū
et c. Si quis vero diuina mandata operaretur pro-
pter regnum celorum tanquam mercedem, non conside-
rando quid sit illa merces, scilicet deus, prout iam ex-
pressum est, sed solum desideraret et quereretur mercedem
siue temporalem siue eternalem, ille mercenarius
censendus est, non filius. Quod si euadere studie-
rit (per bona opera et impletionem diuinorum prece-
ptorum) penam siue temporalem siue eternalem, et non
ea intentione sicut supra expressum est, ille non fili-
us, sed seruus est. Potest nihilominus filius dei ad-
optiuus in gratia existens, naturaliter premium aspice-
re et optare, et penam tanquam malum nature formi-
dare, nec talia gratiam tollunt. Nam et licitissime im-
mo prudentissime oportet interdum torpentem ani-
mum spe premium excitare, et rebellem per terrorem
penarum domare, et a malis operibus refrenare. In
hoc tamen filius non debet manere, sed finaliter ad
deum hec prima intentione dirigere, ut scilicet per
hec efficacius moueatur in deum. et tunc efficietur
talia etiam meritoria. Hinc est quod sancti doctores
ponunt tres timores: Unum filialem, qui solum de-
um reueretur et timet: Alium initialem, qui deum ti-
met caste, et penam ex latere: Tertium seruilem, qui
solum penam timet, et non deum nisi ut iudicem. Timor
nihilominus iste seruilis donum dei est, et paulatim
ad initialem perducit. Quod sicut dicitur deus para-

honor ad dandum quod nos sumus ad poscendum, veris-
simum est, tamen certa lege dat, quando, quomodo,
vbi etc. Requirit nostram industriam et nostram disposi-
tionem, quam etiam in nobis operatur per gratiam
preuenientem. Non est imprudens deus. Pretiosis-
sima sua munera non infundet in vas ea continere non
valens, sicut nemo sensatus vinum aut quolibet pre-
tiosum liquorem mittit in sportam, aut pecuniam in sac-
cum pertusum. Evangelicus pater filium prodigum
repperit, et misericordia motus est super eum, et res-
tituit ei bona: sed reuertenti, sed se recognoscenti,
sed penitenti, sed se humilianti, sed in itinere reuer-
sionis laboranti, sed suam culpam coram patre con-
fidenti etc. deus occurrit nobis cum donis et gratis
suis, nos vero occurrimus deo (preuenienti gra-
tia sua) cum internis operibus bonis, scilicet per auer-
sionem a commutabili bono, et per uersionem ad bonum
incommutabile, per detestationem omnis mali per pe-
nitentiam, quoad omnes partes eius. scilicet per contritionem ve-
ram, et confessionem puram, et satisfactionem saltem in-
proprio, et per animi virtutes quibus exornatur anima.
Item cum exterioribus bonis operibus. Quicumque
talis crediderit misericordiam dei esse magnam, et per-
fusus inmixtus fuerit super eam, hic deum honorat: qui al-
ter senserit de misericordia dei quod iam dictum est, ille
male credit et errat, male presumit, et deum inhonorat.
Quia sicut misericordie dei confidere tenemur, ita
etiam iustitiam eius vereri, et ordinem quem rebus
instituit approbare, et nos eidem conformare de-
bemus. Malachi. I. dicitur: Si pater ego sum, vbi est
honor meus? et si dominus ego sum, vbi est timor meus?
dicit dominus exercituum. Ordinem et legem imposu-
it rebus inanimatis, ut dicit psalm. 148. Preceptum po-
suit, et non preteribit, (quoad celestia, de terrestri-
bus sequitur, que faciunt verbum eius. id est preceptum) quantum ma-
gis ordinem instituit hominibus de quibus cura est deorum.
I. Corint. 9. Si non sunt merita in angelis et homi-
nibus, cum non sit personarum acceptio apud deum,

Actuū. Io. Nulla erit differentia inter beatos, sed erunt omnes equales, et tolletur decor celi, cū ordo sit decor vniuersi, et poterunt iumenta esse in celo, iuxta illud psalmi. 35. peruerse intellectum, Homines et iumenta saluabis domine, quemadmodū multiplicasti misericordiā tuam deus. Absint hec. Ordo pulcherrim⁹ scdm diuersitatem multorum erit in sanctis dei, de quo loquitur apostol⁹ Paulus. I. Corint. 15. Alia claritas solis, alia claritas lune, et alia claritas stellarū. Stella enim a stella differt, in claritate, sic et resurrectio mortuorum.

NOX

.VI.

Verum quia libros doctoris Lutheri (tametsi bona scribat) charitas uestra floccipendit, mitto uobis libellū. paruum quidem, sed consolatoriū tamen, quem sano quāso intellectu sepius quā perlegatis, et omnem spem uestram atque fiduciam collocetis in CHRISTI satisfactione ac misericordiam.

Landelā Sexta.

Ex quo libri Lutheri heresibus, maledictis, et blasphemis pleni sunt (etiam interdum vix aliqd potineant, quod tamen vix de purissimis fontibus sanctorum doctorum haurire possumus) non licet libros illos legere, cū sint interdicti a vicario Christi, cui obedire omnis Christianus tenetur. Proinde hec prohibitio emanauit, quia mors anime legentibus imminet propter perfidiam, quam abundantissime in eis effudit. Sicut cibum intactum conuiuere relinquerent, cui venenum immixtum diceretur, ne moreretur in corpore, quod magis vitare deberent potius dei, cibum anime intoxicatum: ne moriantur in anima, qualis est omnis doctrina heresi respersa, et libri Lutheri. Quot sunt mortui in anima, qui preceptum contempserunt, et veritatem cibum anime comederunt. Qui vero talem cibum discernere norunt, et ut ceteros et seipsum custodiant Lutheri libros legunt, non ces-